

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

**вступних випробувань
на 2024 рік**

для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 034 Культурологія
ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади»

Програма вступних випробувань на 2024 рік для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади». Київ : МДУ, 2024. 11 с.

Укладачі: Сабадаш Ю. С., д. культур., професорка, завідувачка кафедри культурології; Янковський С. В., д. філос. н., доцент, доцент кафедри культурології; Нікольченко Ю. М., доцент, доцент кафедри культурології, заслужений працівник культури України; Демідко О. О., к. і. н., доцентка кафедри культурології.

Рецензенти:

Романцов В. М., доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та археології;
Лисак В. Ф., докторка історичних наук, професорка, професорка кафедри політології та міжнародних відносин.

Програма затверджена на засіданні кафедри культурології.
Протокол № 7 від 20 лютого 2024 р.

ЗМІСТ

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 034 КУЛЬТУРОЛОГІЯ ОПІ «КУЛЬТУРОЛОГІЯ, КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ ТА РОЗВИТОК ГРОМАДИ».....	4
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	11

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
034 КУЛЬТУРОЛОГІЯ ОПП «КУЛЬТУРОЛОГІЯ, КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЙТТЯ ТА
РОЗВИТОК ГРОМАДИ»**

Пояснювальна записка

Формою вступних випробувань на ОС «Магістр» з культурології є фаховий письмовий екзамен у формі тестових завдань із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо та навчального порталу Moodle МДУ протягом 2 годин.

Загальні вимоги до вступників:

- наявність ступеня бакалавра або диплома спеціаліста;
- відповідний рівень професійної підготовки, який перевіряється результатами виконання тестових завдань за спеціальністю;
- певний рівень результатів студентської наукової підготовки, яка підтверджується нагородами та участю в конференціях, друківаними роботами, оцінкою стажування за кордоном тощо;
- певний рівень іноземних мов.

На підставі представлених документів формується рейтинг вступників на ОС «Магістр», на підстав якого вступники проходять конкурсний відбір.

Питання складені у відповідності з програмами наступних дисциплін:

- «Історія світової культури»
- «Історія української культури»;
- «Соціокультурна діяльність»;
- «Організація культурно-масових заходів»;
- «Культурні регіони сучасного світу».

Тестові завдання при вступі на ОС Магістр передбачають:

0 – 200	50 тестових завдань закритого типу з однією правильною відповіддю з чотирьох можливих, кожне з яких оцінюється у 4 балів (дати, прізвища, назви)
---------	--

Перелік питань для підготовки до виконання тестових завдань

«Соціокультурна діяльність»

1. Сучасне трактування поняття «соціокультурна діяльність»
2. Основні завдання та напрямки соціокультурної діяльності
3. Особливості та тенденції, що характеризують сучасну соціокультурну ситуацію
4. Історія становлення поняття «соціальні інститути»
5. Види соціальних інститутів
6. Сфери життєдіяльності суспільства
7. Інституціоналізація соціокультурної діяльності
8. Структура і функції соціальних інститутів
9. Основні напрямки і зміст соціокультурної діяльності
10. Засоби, форми і методи соціокультурної діяльності
11. Завдання і основні напрямки інформаційно-просвітницької діяльності
12. Соціальна інформація і її властивості
13. Роль держави в розвитку культури
14. Професійна компетентність соціокультурного менеджера
15. Коворкінг в структурі соціокультурної діяльності

«Історія світової культури»

1. Первісна культура.
2. Культура цивілізації Стародавнього Єгипту
3. Культура Месопотамії
4. Культура Стародавньої Індії
5. Культура Стародавнього Китаю
6. Культура Стародавньої Японії
7. Культура Античності.
8. Освіта і наука Західної Європи у XI-XV ст.
9. Культура готики
10. Романська культура
11. Культура Візантії
12. Ренесанс як культурно-історична епоха
13. Передумови становлення культури Ренесансу
14. Гуманізм як ідеологія Відродження.
15. Проторенесанс у Італії.
16. Ранній Ренесанс. Кватроченто
17. Пізнє Відродження. Філософсько-естетичні засади
18. Загальна характеристика Північного Відродження.
19. Реформація та культура Європи
20. Доба бароко в Європі
21. Ідеологія «Просвітництва» та її вплив на культурний розвиток Європи
22. Західноєвропейська культура XIX ст.
23. Специфічні риси та загальні тенденції розвитку світової культури XX ст.
24. Модернізм як культурний феномен
25. Історія культури доби постмодернізму

«Історія української культури»

1. Теорії культурогенезу.
2. Культурогенез на українських землях в первісну добу.
3. Культурогенез на українських землях в античну добу.
4. Культурогенез східнослов'янських племен на українських землях I тис. до н.е.
5. Культурогенез доби Київської Русі.
6. Культурогенез на українських землях в литовсько-польську добу.
7. Культурогенез на українських землях в раньомодерний час.
8. Особливості українського народного одягу.
9. Козацький одяг та його історико-культурна специфіка.
10. Сімейні відносини та сімейна обрядовість.
11. Свята і обряди народного календаря.
12. Особливості усної народної творчості українців.
13. Народна музика і танці у святковій культурі українців.
14. Мистецтво Київської Русі.
15. Історія мистецтва України у XVI-першій половині XVII ст.
16. Історія українського іконопису XIV-XVII ст.
17. Розвиток українського мистецтва у другій половині XVII-XVIII ст.
18. Історія української архітектури XVII-XVIII ст.
19. Українське мистецтво доби романтизму (перша половина XIX ст.)
20. Українське мистецтво доби реалізму (друга половина XIX ст.).
21. Український театр XIX ст.
22. Музичне мистецтво України другої половини XIX-початку XX ст.
23. Мистецтво України XX ст.

24. Українське кінематограф доби «соціалістичного реалізму» (50-ті-80-ті рр. XX ст.)
25. Мистецтво незалежної України.
26. Сучасний український фольклор.

«Організація культурно-масових заходів»

1. Мета, завдання та методологія навчальної дисципліни «Організація культурно-масових заходів».
2. Нормативна-правова база щодо організації і проведення культурно-масових заходів.
3. Основний понятійний апарат курсу «Організація культурно-масових заходів».
4. Взаємозв'язок курсу «Організація культурно-масових заходів» з іншими дисциплінами спеціальності «Культурологія».
5. Культурно-масові заходи: вітчизняний та зарубіжний досвід.
6. Особливості масових дійсв духовного спрямування у давньому світі.
7. Організація культурно-масових заходів в епоху Середньовіччя та Відродження.
8. Організація культурно-масових заходів в епоху Нового часу.
9. Організація культурно-масових заходів в XIX-XX ст.
10. Сучасні світові традиції та національні особливості організації культурних та масових заходів.
11. Особливості проведення культурно-масових заходів у сучасній Україні.
12. Порядок організації та проведення культурно-масових заходів в Україні.
13. Технологія організації та проведення культурно-масових заходів.
14. Документаційний супровід культурно-масових заходів.
15. Написання сценарію до культурно-масового заходу та його особливості.
16. Режисерський задум і постановочний план проведення культурно-масового заходу.
17. Види концертів (збірний, тематичний, театралізований).
18. Вимоги до концертного номеру.
19. Композиційна будова програми концерту.
20. Наочне і технічне забезпечення концерту.
21. Фестивалі та їх різновиди.
22. Особливості проведення фестивалів.
23. Підготовка та організація фестивалю до знаменної дати в історії та культурі
24. Організація та проведення вечорів відпочинку.
25. Гра як засіб організації культурно-масового заходу.

«Культурні регіони сучасного світу»

1. Чи визначає поняття соціокультурного розмаїття універсальні елементи культури?
2. Чи позначається поняттям культурного розмаїття відмінність в індивідуальному стиліжиття?
3. Чи позначається поняттям соціокультурного розмаїття специфічний зміст сприйняття простору, часу, світу власної культури?
4. Чи позначаються поняттям соціокультурного розмаїття відмінності специфічної характеристики у відповідності до геофізичних факторів культурного розвитку?
5. Чи відносяться особливості господарювання до геофізичних факторів культурного розвитку?
6. Чи відноситься розподіл між виробничою діяльністю і вільним часом до геофізичних факторів культурного розвитку?
7. Чи відноситься організація дозвілля до геофізичних факторів культурного розвитку?
8. Чи відноситься рекреаційна діяльність до геофізичних факторів культурного розвитку?
9. Чи вичерпують геофізичні фактори універсальний сенс культурного розмаїття?
10. Чи вичерпується універсальний сенс культурного розмаїття релігійними

відмінностями?

11. Чи вичерпується універсальний сенс культурного розмаїття стереотипними формами людської поведінки?
12. Чи вичерпується універсальний сенс культурного розмаїття етнічною ідентичністю?
13. Чи залежать культурні границі регіону від його геофізичної характеристики?
14. Чи визначає напрямок руху місцезоположення основних точок горизонту?
15. Чи впливають політичні рішення на культурні кордони?

Типові завдання для тестів, що виносяться на іспит

1. Під якою назвою згадуються давні слов'яни у писемних джерелах I-II ст н.е.?
2. Чий саркофаг у Софійському соборі Києва свідчить про високий рівень розвитку мистецтва художньої обробки каменю у Київській Русі?
3. Хто був друкарем Острозької Біблії 1581 р.?
4. Який художній стиль отримав розвиток в Україні у другій половині XVII ст.?
5. Чия це біографія? Був викуплений з кріпацтва в 24-річному віці. Навчався в Петербурзькій Академії мистецтв. Поет, письменник, художник. Діяч Кирило-Мефодіївського братства?
6. На який час припадає українське національно-культурне відродження доби реалізму?
7. Хто за мистецьким фахом були Лесь Курбас та Гнат Юра?
8. Який заклад вищої освіти відродився у роки незалежності на базі традицій української освіти і культури XVII-XVIII ст.?
9. Хто був видатним українським актором театру і кіно, що обіймав посаду міністра культури України у XXI ст.
10. Коли був прийнятий Закон України «Про культуру»?
11. Яка унікальна споруда у Стародавньому Римі, споруджена в 75-80 рр. н.е. для масових видовищ?
12. Який період культурного розвитку Візантії став наслідком ідеологічної боротьби між шанувальниками і супротивниками іконопису?
13. Який архітектурний стиль Середньовіччя характеризується стрілочатими напіварками, різьбленням та вітражами; підпорядкованістю архітектурних форм вертикальному ритмові?
14. Хто був автором статуї «Давід», скульптурної композиції «П'єта» розписів Сікстинської капели, фрески «Страшний суд»?
15. Хто автор літературного твору «Декамерон»?
16. Який стиль у мистецтві перекладається з італійської як «хімерний, складний», а з португальської як «перлина нестандартної форми»?
17. Яка назва модерністської течії була запропонована румунським і французьким письменником Трістаном Тцара (1896-1963)?
18. Хто з видатних діячів Реформації був автором перекладу Біблії німецькою мовою?
19. Хто був переможцем музичного конкурсу Євробачення 2021 року?
20. Твори якого художнього стилю були вперше репрезентовані в Парижі в 1863 р. у «Салоні знедолених»?
21. У якому значенні вживається у науковій літературі поняття «друга природа»?
22. Який метод дослідження культури запропонував французький етнограф, соціолог і культуролог К. Леві Стросс?
23. Хто з європейських учених в 1909 р. вперше використав термін «культурологія»?
24. Яке значення мав термін «культура» у Стародавньому Римі?
25. Як називається твір німецького філософа О. Шпенглера, у якому він викладає свої погляди на культуру?
26. Який термін використовується для позначення різного роду течій молоді, що протиставляють свої ідейні установки офіційним цінностям суспільства?

27. Який з елементів культури виконує функцію опису, пояснення і прогнозування процесів та явищ дійсності на основі об'єктивних законів?
28. Що в перекладі з латинської означає слово *intellegere*, від якого пішло поняття «інтелігенція»?
29. Хто з мислителів розумів культуру як «шанування світла»?
30. У концепції якого з французьких філософів-просвітників XVIII ст «культура руйнує природну сутність людини»?
31. Що означає термін «соціокультурна діяльність»?
32. Що відноситься до критеріїв соціокультурної діяльності?
33. Що є метою соціокультурної діяльності?
34. Які основні функції соціально-культурної діяльності?
35. Що складає соціокультурний інститут?
36. Що належить до інститутів соціального духовного виробництва?
37. Що складає соціокультурне середовище?
38. Якою за змістом є навчальна дисципліна «Соціокультурна діяльність» ?
39. Які риси дозвілля репрезентують вид діяльності людини?
40. Які чинники суттєво впливають на вибір виду дозвілля?
41. Що складає поняття «культурно-масовий захід»?
42. До якого типу послуг слід віднести культурно-масові заходи?
43. Що складає поняття «менеджмент в організації культурно-масових заходів»?
44. Що означає термін «планування культурно-масових заходів»?
45. З чого складається ресурсне забезпечення культурно-масових заходів?
46. Який культурний регіон представлений культурою майя?
47. Для яких установ організація культурно-масових заходів є основною діяльністю?
48. Що являють собою «ступи» в Індійському культурному регіоні?
49. Який культурний регіон представлений творчістю письменника Джека Лондона?
50. В якому культурному регіоні знаходиться Україна?

Приклад тестових завдань

1. Який художній стиль розвинувся в Україні у другій половині XVII ст.?

1. ренесанс;
2. бароко;
3. готика;
4. романтизм.

2. На який час припадає українське національно-культурне відродження доби реалізму?

1. перша половина XIX ст.;
2. друга половина XIX ст.;
3. середина XIX ст.;
4. початок XX ст.

3. Який архітектурний стиль Середньовіччя характеризується стрічатими напіварками, різьбленням та вітражами.

1. бароко;:
2. рококо;
3. готика;
4. ампір.

4. Хто з видатних діячів Реформації був автором перекладу Біблії німецькою мовою?

1. М. Лютер;
2. Ж. Кальвін;

3. Й. Гутенберг;
4. Т. Мюнцер.

5. Що означає термін «соціокультурна діяльність»?

1. історично обумовлений, педагогічно спрямований і соціально затребуваний процес перетворення культури і культурних цінностей в об'єкт взаємодії особистості і соціальних груп в інтересах розвитку кожного члена суспільства;
2. система заходів, які спрямовані на організацію дозвілля людини у вільний від роботи чи навчання час;
3. цілеспрямована діяльність з розвитку культури, освіти, громадянської свідомості, соціальної активності особистості;
4. все перелічене.

6. Які основні функції соціально-культурної діяльності?

1. комунікативна, інформаційно-просвітницька;
2. культурно творча;
3. рекреативно-оздоровча;
4. все перелічене.

7. Що складає поняття «культурно-масовий захід»?

1. діяльність людей у сфері вільного часу;
2. культурна діяльність юридичних осіб, що реалізують владні повноваження у сфері культури;
3. культурна діяльність фізичних осіб, що реалізують владні повноваження у сфері культури;
4. спеціалізована система духовно-культурного життя суспільства.

8. Що складає поняття «менеджмент в організації культурно-масових заходів»?

1. управління людьми;
2. управління організацією;
3. управління установою в ринкових умовах;
4. управління галуззю.

9. Яким терміном визначається новітній художній образ світу, у якому поєднуються і доповнюються мистецтва різних народів?

1. багатоплановість;
2. регіональність;
3. варіативність;
4. полікультурність;

10. Якому культурному регіону домінує мечеть як осередок культури?

1. Європейському;
2. Арабо-мусульманському;
3. Африканському;
4. Латиноамериканський.

Критерії оцінювання

Оцінювання фахового вступного іспиту здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів – 0. Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 130.

Шкала оцінювання

«незадовільно»	0 – 129	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«задовільно»	130 – 149	Вступник здатний до відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію. Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правила, визначення, поняття.. Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
«добре»	150 – 179	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії . Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності. Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
«відмінно»	180 – 200	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Абрамович С.Д. Культурологія : Навчальний посібник / С.Д. Абрамович, М.С. Тілло, М.Ю. Чікарькова. К. : Кондор, 2019. 351 с.
2. Гончарук Т.В. Культурологія: навчальний посібник. Тернопіль: Карт-бланш, 2018. 213 с
3. Закон України «Про культуру» від 14 грудня 2010 року.
4. Івашина О.О. Загальна теорія культури: навч. посіб. Київ: Києво-Могилянська академія, 2020. 215 с.
5. Історія світової культури: Навч. посібник / Л.Т. Левчук, В.С. Гриценко, В.В. Єфименко и др. К. : Либідь, 2019. 320 с.
6. Історія світової культури: навчальний посібник / кер. авт. кол. Л.Т. Левчук. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Либідь, 2020. 368 с
7. Історія світової культури. Культурні регіони: навчальний посібник / кер. авт. кол. Л. Т. Левчук. 2-ге вид., стереотип. К. : Либідь, 2018. 448 с.
8. Історія української культури: курс лекцій для студентів спеціальності «Культурологія» / Укладачі Ю.С. Сабадаш, Ю.М. Нікольченко, Л.Г. Дабло. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 168 с.
9. Конституція України.
10. Кормич Л.І. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття): Навчальний посібник / Л.І. Кормич, В.В. Багацький. Харків: Одиссей, 2021. 304 с
11. Культурологія: курс лекцій / Укладачі Ю.С. Сабадаш, Ю.М. Нікольченко, Л.Г. Дабло, О.С. Манякіна. Київ: Видавництво Ліра-К., 2021. 216 с.
12. Культурологія: навч. посібник / за ред. Т. Б. Гриценко. 3-е вид. К.: Центр учбової літератури, 2020. 392 с
13. Культурологія: теорія та історія культури: Навч. посібник / За ред. І.І.Тюрменко, О.Д. Горбула. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 368 с
14. Культурологія: українська та зарубіжна культура : навчальний посібник / Ред. М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.М. Семашко. - К.: Знання, 2019. 567 с.
15. Лосев І.В. Історія і теорія світової культури: європейський контекст: навчальний посібник / І.В. Лосев. К.: Либідь, 2018. 224 с.
16. Морфологія культури: тезаурус / За ред. проф. В.О. Лозового. Харків: Право, 2020.384 с.
17. Степанишин Б. Методика культурологічної діяльності: Навчальний посібник для викладачів культурології та студентів вузів і училищ, а також для працівників закладів культури. Рівне: Тетіс, 2018. 360 с.
18. Чорненький Я.Я. Культурологія: теоретико-практичний курс: навч. посіб. / Я.Я.Чорненький. Київ: Професіонал, 2019. 416 с.
19. Шевнюк О.Л. Культурологія: навчальний посібник. К.: Знання-Прес, 20020. 353 с.

Допоміжна

1. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляції / [пер. з фр. Ховхун В.]. К.: Основи, 2018. 230 с.
2. Гірц К. Інтерпретація культур. К.: Славутич, 2021. 212 с.
3. Джеймисон Ф. Постмодернізм або Логіка культури пізнього капіталізму. [пер. з англ. Денисюк П.]. Київ : Курс, 2018. С. 22-76.
4. Кассирер Є. Логіка наук про культуру // Кассирер Є. Вибране. К, 1998. С.7-140.
5. Лотман Ю. Культура та вибух. К.: Славутич, 1992, С. 177-190.
6. Лотман Ю. Семіосфера. – Київ: Мистецтво, 2000. 304 с.